

MANDAT:

EKSPERTGRUPPE FOR VURDERING AV KRITERIER FOR VEKTING AV BESTANDER

I Styringsgruppens mandat for 2018-2019 sier Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) blant annet:

«Vurderingene av lakseluspåvirkning på villaks i de enkelte produksjonsområdene ser på totalpopulasjonen av villaks i området. Vurderingen tar dermed ikke spesifikke hensyn til de enkelte bestandene fra de ulike elvene i hvert område. Departementet ber styringsgruppen gjøre en vurdering av om det kan være hensiktsmessig å innføre en vekting av bestandene ut i fra visse kriterier, som f.eks. sårbarhet, status (jf. klassifisering etter kvalitetsnorm for villaks) og nasjonale laksevasdrag. I første omgang ber vi om at styringsgruppen melder tilbake om og i tilfelle hvordan det er mest hensiktsmessig å legge opp en slik vurdering, og en tidsplan for arbeidet.»

Som en oppfølging av dette i 2019 oversendte Styringsgruppen NFD notatet «Vurdering av om det er hensiktsmessig å innføre en vekting av fiskebestandene i Trafikklyssystemet og igangsettelse av arbeidet» (Vedlegg 1). Styringsgruppen konkluderte blant annet med at: «Styringsgruppen mener at det kan være hensiktsmessig å innføre en vassdragsspesifikk vekting av laksefiskbestandene basert på faglige kriterier. Dette kan være i henhold til smoltproduksjon slik det gjøres i dag, men det bør i tillegg vurderes om det er faglig mulig å lage vektingskriterier basert på vassdragenes sårbarhet, nasjonal status og eventuelt andre faglige kriterier som kan komme frem i arbeidet. Vi foreslår at styringsgruppen oppnevner en ny faggruppe for arbeidet med kategorisering av vassdrag, og at faggruppen rapporterer til styringsgruppen som videresender til Nærings- og fiskeridepartementet sammen med sitt råd.» Styringsgruppen sier blant annet videre: «Det blir viktig å gi den nye faggruppen en konkret og omforent bestilling for arbeidet. Denne kan blant annet bestå av å beskrive det faglige grunnlaget for en mulig vekting av bestander i vassdrag; hvilke kriterier for vekting som er mulig i dag; forslag til hvordan en slik vekting skal gjennomføres; hvilke utfall gir tilnærmingen; og hva mangler av kunnskap for å få en enda bedre vekting.»

Styringsgruppen har fra NFD mottatt «Bestilling av vurdering av naturfaglige kriterier for vekting i trafikklyssystemet» (Vedlegg 2). Bestillingen gjelder både vurderinger av **1) naturfaglige kriterier for vekting** og **2) utvikling og trender**. I Styringsgruppens tilbakemelding til NFD anbefaler de at de to vurderingene gjennomføres av uavhengige ekspertgrupper (Vedlegg 3).

I forbindelse med bestillingen av en vurdering av naturfaglige kriterier for vekting sier NFD blant annet: «Det er videre et behov for å klargjøre premissene for den helhetsvurderingen regjeringen skal foreta der ekspertenes vurderinger viser endring i tilstanden i et produksjonsområde fra ett år til et annet. Det er ønskelig at en slik helhetsvurdering er konsistent på tvers av produksjonsområder, fortrinnsvis basert på veldefinerte kriterier som kan ettergås. Nærings- og fiskeridepartementet ber med dette Styringsgruppen om å sette sammen en egnet faggruppe som kan gjøre en grundig vurdering av hvilke kriterier det vil være hensiktsmessig å vekte etter

1. Som del av den samlede årlige vurderingen ekspertgruppen gjør av påvirkning i de enkelte produksjonsområdene

2. I de tilfellene det i to påfølgende år er ulik vurdering av påvirkning, slik at de kan benyttes i den helhetsvurderingen regjeringen skal gjøre når den beslutter fargeleggingen av produksjonsområdene.»

Mandatet til ekspertgruppen for å utrede naturfaglige kriterier for vekting av bestander reflekterer bestillingen fra NFD og Styringsgruppens tilbakemelding til NFD. Dersom disse kriteriene skal brukes til en vekting av laksebestandene kan det være aktuelt å supplere med andre viktige kriterier for lakseforvaltningen.

Vektingsgruppens rapport til Styringsgruppen skal oversendes senest 1. juni 2021. Rapporten vil bli publisert i en nærmere angitt rapportserie med ISSN/ISBN nummer.

Mandat ekspertgruppe for vekting av bestander:

Målsetningen med en eventuell vekting av de ville laksefiskbestandene er at den skal brukes

- 1) i den samlede årlige vurderingen Ekspertgruppen gjør av påvirkning fra lakselus i de enkelte produksjonsområdene, og/eller
- 2) i helhetsvurderingen Nærings- og fiskeridepartementet gjør når de fargelegger produksjonsområdene.

De foreslåtte kriteriene skal således utgjøre forutsigbar kunnskap for en helhetlig vekting av lakselusindusert dødelighet i de ulike produksjonsområdene som kan benyttes i tillegg til dagens vurderinger. Oppgaven til gruppen er å gjøre en analyse av de enkelt naturvitenskapelige kriteriene og kriteriene samlet som kan tenkes brukt i en eventuell vekting. Forslag til kriterier bør være innenfor rammene av gjeldene lovverk.

Vektingsgruppens oppgave er:

- Å gi en grundig beskrivelse og faglig vurdering av hvilke **naturfaglige kriterier** det kan være hensiktsmessig å vekte **laksebestander** etter i Trafikklyssystemet.
- Å foreslå forutsigbare og etterprøvbare kriterier.
- Å foreslå kriterier for alle laksebestandene, og vurdere om alle laksebestander bør få like kriterier eller om de bør ha ulike kriterier ut fra tilgjengelig kunnskapsgrunnlag om bestandene.
- Å foreslå kriterier som kan benyttes for alle produksjonsområder.
- Å vurdere og diskutere eventuelle kunnskapsmangler for å utvikle et bedre vektingsystem.
- Å komme med forslag om hvordan de foreslåtte kriteriene kan brukes som supplement i Trafikklyssystemet; og at fordeler og ulemper for villaksbestandene diskuteres.
- Å sammenfatte en rapport som skal oversendes Styringsgruppen senest 1. juni 2021.